

EPISTEMOLOGIA

Curs 2007-2008

Grup 1 Codi: 25230

6 Crèdits (4,5 ECTS)

2n semestre, tercer curs

Professor Dr. Salvador Cardús i Ros

salvador.cardus@uab.cat

B3-195

Objectius

Aquest curs d'Epistemologia invita l'estudiant a exercitar la reflexivitat proposant-li l'adopció d'una perspectiva crítica sobre la pràctica de l'ofici de sociòleg. No és, doncs, un curs sobre *teories*, sinó que vol fomentar l'hàbit d'una reflexivitat exigent al servei d'una pràctica professional rigorosa. Per aconseguir aquest propòsit, el curs es desenvolupa en tres blocs de continguts: unes observacions prèvies sobre la perspectiva sociològica; unes consideracions a propòsit del coneixement científic i una revisió dels problemes epistemològics que planteja la recerca en sociologia. Complementàriament, es duran a terme una sèrie de pràctiques que volen aproximar l'estudiant a diverses ocupacions pròpies de l'ofici, més a prop de la divulgació sociològica que de la mateixa recerca acadèmica.

Avaluació

L'avaluació continuada tindrà en compte:

- l'assistència regular a classe (condició necessària per a una avaluació continuada)
- l'evolució dels treballs individuals continguts en el portafoli, amb atenció especial al progrés en el domini dels aspectes formals del discurs sociològic (50 per cent)
- un examen final escrit (50%)
- L'aprovació del curs exigeix tenir aprovats, simultàniament, el portafoli i l'examen final

Aquest sistema d'avaluació continuada, per tant, pressuposa l'assistència regular a classe. En cas que no es pugui complir aquesta condició prèvia, **a principi de curs**, l'estudiant haurà d'acordar amb el professor la forma d'avaluació més idònia a les seves circumstàncies que, en qualsevol cas, inclourà un examen final de la totalitat de la matèria.

El portafoli

Contindrà, com a mínim, els següents treballs:

- Un text sobre les motivacions per a estudiar sociologia
- El guió d'una conferència segons el tema que es proposi a classe
- Un article de 2100 caràcters sobre el tema suggerit a classe
- Un comentari de text (2 fulls/500 paraules) sobre una de les lectures "a escollir"
- Un treball de curs d'un màxim de 5 fulls (1250 paraules)
- La revisió crítica del primer escrit

PROGRAMA GENERAL

1. Preàmbul

- 1.1. La sociologia, cos de coneixements o perspectiva?
- 1.2. Problemes socials i sociològics
- 1.3. Saber comú i coneixement sociològic
- 1.4. Ingenuïtat positivista i sistematització del dubte
- 1.5. Utilitat i inutilitat de la sociologia

2. Coneixement, coneixement científic i sociologia de la ciència

- 2.1. Pensament i acció
- 2.2. Dubte i certesa
- 2.3. Teoria i provocació
- 2.4. Confusió i descoberta
- 2.5. Indicis i paradoxes
- 2.6. Curiositat ociosa, saber instrumental i cientisme

3. L'ofici de sociòleg

- 3.1. La iniciació a l'ofici
- 3.2. El pensament relacional
- 3.3. El dubte radical
- 3.4. La crítica de la tradició culta
- 3.5. L'objectivació participant

Sessions pràctiques

- A.** Per què, sociologia? (1)
- B.** El dia que el món va canviar. Ciència i societat
- C.** La conferència
- D.** L'article periodístic
- E.** L'ús dels llenguatges audiovisuals
- F.** Un exercici de desconstrucció i reconstrucció conceptual
- G.** Per a què, sociologia? (2)

Bibliografia bàsica

Obligatòria

Pierre Bourdieu "La pràctica de la sociologia reflexiva" a *Per una sociologia reflexiva*. Barcelona: Herder, 1994, pp. 189-229. (Edició original: Réponses. *Pour un anthropologie réflexive*. París: Éditions du Seuil, 1992)

Recomanada

Salvador Cardús "La sociologia com a pràctica i com a saber" a S. Cardús, coord. *La mirada del sociòleg*. Barcelona: Proa, 1999, pp. 171-198

A escollir

Michael Claessens *La tècnica contra la democràcia. La ruptura progressiva entre ciència i societat*. Barcelona: La Campana, 1998

Harry Collins i Trevor Pinch *El gòlem. Lo que todos deberíamos saber acerca de la ciencia*. Barcelona: Crítica, 1996.

Anne Game i Andrew Netcalfe *Passionate Sociology*. Londres: Sage, 1996

Lluís Mallart *Sóc fill dels Evuzoc*. Barcelona: La Campana, 2ª ed. 1998

Paul Watzlawick *¿Es real la realidad?* Barcelona: Herder, 5a ed., 1992

Max Weber *La ciència i la política*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2005

Bibliografia complementària

Acadèmica

Baudouin Jourdan, ed. *Impostures scientifiques. Les malentendus de l'affaire Sokal*. París/Nice: La Découverte/Alliage, 1998

Josep Lluís Blasco i Tobies Grimaltos *Teories del Coneixement*. València: Universitat de València, 1997

Jean-Philippe Bouilloud *Sociologie et société. Épistémologie de la réception*. París: PUF, 1997

Pierre Bourdieu *Le métier de sociologue*. París. Mouton, 1973 (2a ed.). Ed. espanyola: *El oficio de sociólogo*. México: Ediciones del Siglo XXI

Pierre Bourdieu. *Sicence de la science et réflexivité*. París: Raisons d'Agir Éditions. 2001

Jean Bricmont i Alan Sokal *Impostures intel·lectuals*. Barcelona: Empúries, 1999

Salvador Cardús i Joan Estruch "Teoria i provocació" a *Papers*, núm. 26, 1986, pàgines 69-104

A. F. Chalmers *Qué es esa cosa llamada ciencia?* Madrid: Sigo XXI, 1982

Carlo Ginzburg "Señales. Raíces de un paradigma indiciario" a *Crisis de la razón. Nuevos modelos en la relación entre saber y actividad humana*. Mèxic: Siglo XXI, 1983

Leszek Kolakowski *Husserl y la búsqueda de la certeza*. Madrid: Alianza, 1994

David Locke *Science as Writing*. Yale University, 1992. Edició espanyola: *La ciencia como escritura*. Madrid: Ediciones Cátedra, 1997

Josep Montserrat "Rationale, reale, apparens" a *Enrahonar. Quaderns de filosofia*, 1999, pp. 333-338

Robert Nisbet *La sociología como forma de arte*. Madrid: Espasa-Calpe, 1979

Josep-Maria Terricabras *Fer filosofia, avui*. Barcelona: Edicions 62, reed. 1995. Especialment pp. 9-49

Josep-Maria Terricabras *Atreveix-te a pensar*. Barcelona: Edicions La Campana, 1997

Jesús Tusón *¿Com és que ens entenem? (si és que ens enentenem)*. Barcelona: Empúries, 1999

Paul Watzlawick *El arte de amargarse la vida*. Barcelona: Herder, 1984

Max Weber "La ciencia como vocación" a *El político y el científico*. Madrid: Alianza, 1969

Louis Wirth "Pròleg" a Karl Mannheim, *Ideologia i utopia*. Barcelona: Edicions 62, 1978, pp 27-42

Ficció

Gilbert K. Chesterton *La innocència del Pare Brown*. Barcelona: Plaza & Janés, 1965

Gilbert K. Chesterton *L'home que fou dijous*. Barcelona: Edicions 62, 1969

Tomasi di Lampedusa *El Guepard*. Barcelona: Grup Editor, 1996

David Lodge *Changing Places*. Penguin Books, 1975. Ed. catalana: *Intercanvis*, Vic: Eumo, 1989

David Lodge *Small World*, Penguin Books, 1985. Ed. Esp.: *El mundo es un pañuelo*, Barcelona: Versal, 1989

David Lodge *Nice Work*, Penguin Books, 1988. Ed. catalana: *Bona feina*. Vic: Eumo, 1990

Planificació (Grup 1) 2007-2008

18F Presentació del curs	20F 1.1. La sociologia, cos de coneixements o perspectiva?
A. Per què, sociologia?	
25F 1.2. Problemes socials i sociològics	27F (continuació)
3M 1.3. Saber comú i saber sociològic	5M (continuació)
10M 1.4. Ingenuïtat positivista i sistematització del dubte	12 M 1.5 Utilitat i inutilitat de la sociologia
	26 M C. La conferència
31M B. "El dia que el món va canviar" Ciència i societat	2A 2.1. Pensament i acció
7A 2.2. Dubte i certesa	9A 2.3. Teoria i provocació
14A 2.4. Confusió i descoberta	16A D. L'article periodístic
21A 2.5. Indicis i paradoxes	23A 2.6 Curiositat ociosa, saber instrumental i cientisme
28A 3.1. La iniciació a l'ofici	30A F. Un exercici de deconstrucció i reconstrucció conceptual (1)
5M E. L'ús dels llenguatges audiovisuals (1)	7M 3.2. El pensament relacional
12M E. L'ús dels llenguatges audiovisuals (2)	14M F. Un exercici de deconstrucció i reconstrucció conceptual (2)
19M 3.3. El dubte radical	21M 3.4. La crítica de la tradició culta
26M 3.5. L'objectivació participant:	28M D. Per a què sociologia?

Planificació (Grup 51)

19F Presentació del curs	21F 1.1. La sociologia, cos de coneixements o perspectiva?
A. Per què, sociologia?	
26F 1.2. Problemes socials i sociològics	28F (continuació)
4M 1.3. Saber comú i saber sociològic	6M (continuació)
11M 1.4. Ingenuïtat positivista i sistematització del dubte	13 M 1.5 Utilitat i inutilitat de la sociologia
	27 M C. La conferència
1A B. "El dia que el món va canviar" Ciència i societat	3A 2.1. Pensament i acció
8A 2.2. Dubte i certesa	10A 2.3. Teoria i provocació
15A 2.4. Confusió i descoberta	17A D. L'article periodístic
22A 2.5. Indicis i paradoxes	24A F. Un exercici de deconstrucció i reconstrucció conceptual (1)
29A 3.1. La iniciació a l'ofici	
6M E. L'ús dels llenguatges audiovisuals (1)	8M 3.2. El pensament relacional
13M E. L'ús dels llenguatges audiovisuals (2)	15M F. Un exercici de deconstrucció i reconstrucció conceptual (2)
20M 3.3. El dubte radical	22M 3.4. La crítica de la tradició culta
27M 3.5. L'objectivació participant:	29M G. Per a què sociologia?